

# Przedmiotowe zasady oceniania z biologii

1. Uczniowie zostają poinformowani o zasadach przedmiotowego systemu oceniania na początku roku szkolnego.
2. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania.
3. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia ma na celu:
  - 1) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie;
  - 2) udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
  - 3) udzielanie wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju;
  - 4) motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce;
  - 5) dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia;
  - 6) umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.
4. Ocenianie bieżące ma na celu monitorowanie pracy ucznia oraz przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.
5. Ocenianie wiedzy i umiejętności ucznia powinno być dokonywane systematycznie, w różnych formach, w warunkach zapewniających obiektywność oceny.
6. Nauczyciel jest obowiązany indywidualizować pracę z uczniem na zajęciach edukacyjnych odpowiednio do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.
7. Nauczyciel jest obowiązany dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:
  - 1) posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – na podstawie tego orzeczenia oraz ustaleń zawartych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym;
  - 2) posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania – na podstawie tego orzeczenia;
  - 3) posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się lub inną opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wskazującą na potrzebę takiego dostosowania – na podstawie tej opinii;
  - 4) nieposiadającego orzeczenia lub opinii wymienionych w pkt 1–3, który jest objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole – na podstawie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczycieli i specjalistów;
8. Ocenie podlega:
  - 1) Znajomość i rozumienie treści programowych.
  - 2) Opisywanie zjawisk, procesów i zależności zachodzących w środowisku przyrodniczym z użyciem terminologii stosowanej w naukach przyrodniczych.
  - 3) Umiejętność czytania i interpretacji tabel, wykresów i innych materiałów.
  - 4) Umiejętność dokonywania obserwacji.

5) Celowe korzystanie z różnych nowych źródeł wiedzy.

9. Uczeń otrzymuje oceny:

- 1) bieżące;
- 2) klasyfikacyjne;
  - a) śródroczne i roczne;
  - b) końcowe.

10. Oceny bieżące i oceny klasyfikacyjne śródroczne i roczne, ustala się w stopniach według następującej skali:

- 1) ocena celująca – 6;
- 2) ocena bardzo dobra – 5;
- 3) ocena dobra – 4;
- 4) ocena dostateczna – 3;
- 5) ocena dopuszczająca – 2;
- 6) ocena niedostateczna - 1.

Pozytywnymi ocenami klasyfikacyjnymi są oceny ustalone w stopniach, o których mowa w ppkt 1-5. Negatywną oceną klasyfikacyjną jest ocena ustalona w stopniu, o którym mowa w ppkt 6.

11. Oceny cząstkowe oraz śródroczne i roczne będą wystawiane bez znaków dodatkowych.

12. Wyniki testów diagnostycznych przeprowadzanych w klasach pierwszych i próbnych egzaminów zewnętrznych wyraża się w procentach.

13. Formy dokonywania oceny wiedzy i umiejętności uczniów w ramach zajęć edukacyjnych:

- a) Sprawdzian – praca pisemna obejmujące szerszy zakres materiału nauczania (więcej niż trzy jednostki lekcyjne) – waga 4;
- b) kartkówka - krótka pisemna praca obejmujące swoim zakresem do trzech ostatnich tematów lub lekcji praca przewidziana na część jednostki lekcyjnej (np. 10 – 20 minut) – waga 3;
- c) odpowiedzi ustne - obejmujące swoim zakresem do trzech ostatnich tematów lub lekcji – waga 2;
- d) aktywność na lekcji – waga 2;
- e) prace domowe – waga 1;
- f) praca w grupach – waga 1;
- g) prezentacje, referaty – waga 1;
- h) zajęcia terenowe – waga 1.

14. Częstotliwość prac kontrolnych:

- a) sprawdzian - nie mniej niż dwa w ciągu semestru;
- b) sprawdzian powinien być zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem i wpisany do dziennika lekcyjnego;
- c) sprawdzianu nie pisze w danym dniu uczeń, który przyszedł do szkoły po minimum tygodniowej, usprawiedliwionej nieobecności;
- d) kartkówki nie muszą być zapowiadane,

15. Czas sprawdzenia przez nauczyciela prac pisemnych wynosi odpowiednio:

- 1) kartkówki – 1 tydzień;
- 2) sprawdziany – 2 tygodnie;
- 3) matury próbne - miesiąc.

16. Analiza prac pisemnych następuje przy ich oddawaniu uczniom, a ocena zostaje wpisana do dziennika.

17. Prace pisemne są punktowane w zależności od procentu prawidłowych odpowiedzi uczeń uzyskuje:

0% – 39%	ocena niedostateczna
40% – 49%	ocena dopuszczająca
50% - 69%	ocena dostateczna
70% - 89%	ocena dobra
90% - 98%	ocena bardzo dobra
99 – 100%	ocena celująca

- 18.** Sprawdzone i ocenione prace pisemne:
- uczeń otrzymuje do wglądu w czasie lekcji;
  - rodzice (prawni opiekunowie) mają wgląd w szkole podczas spotkania z nauczycielem uczącym.
- 19.** Nauczyciel przechowuje prace pisemne do końca roku szkolnego.
- 20.** Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów).
- 21.** Zasady zaliczania i poprawiania sprawdzianów:
- 1) uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek zaliczyć go w terminie dwóch tygodni, licząc od momentu pisania sprawdzianu przez klasę, w przypadku dłuższej nieobecności ucznia termin liczymy od czasu powrotu na zajęcia, termin zaliczenia sprawdzianu ustala nauczyciel w porozumieniu z uczniem;
  - 2) uczeń ma prawo do jednorazowej poprawy pracy kontrolnej w terminie dwóch tygodni od oddania pracy, w terminie ustalonym przez nauczyciela;
  - 3) w przypadku usprawiedliwionej nieobecności ucznia na poprawie pracy kontrolnej jest on zobowiązany zaliczyć tę pracę w ciągu dwóch tygodni (licząc od momentu powrotu na zajęcia), w terminie uzgodnionym z nauczycielem;
  - 4) w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności ucznia na poprawie pracy kontrolnej jest on zobowiązany zaliczyć ją na najbliższej lekcji;
  - 5) w przypadku notorycznego i celowego unikania przez ucznia sprawdzianów, nauczyciel ma prawo zlecić uczniowi pisanie pracy w terminie wybranym przez nauczyciela, bez porozumienia z uczniem;
  - 6) w uzasadnionych przypadkach poprawa sprawdzianu może być ustna,
  - 7) oceny z kartkówki są ostateczne, formą poprawy tych ocen może być samodzielne zgłoszenia się ucznia do odpowiedzi ustnej z zakresu materiału z trzech ostatnich lekcji.
- 22.** Klasyfikacyjne oceny śródroczne i roczne muszą być wystawiane z co najmniej trzech ocen cząstkowych.
- 23.** W przypadku uzyskania śródrocznej oceny niedostatecznej:
- 1) Uczeń ma obowiązek nadrobić zaległości i zaliczyć materiał najpóźniej na miesiąc przed posiedzeniem rady pedagogicznej dotyczącej klasyfikacji uczniów.
  - 2) Nauczyciel:
    - a) ustala w porozumieniu z uczniem terminy konsultacji;
    - b) ustala formę (pisemną/ustną) i termin zaliczenia materiału;
    - c) w razie potrzeby rozdziela materiał na bloki problemowe i wyznacza terminy zaliczeń poszczególnych partii materiału.
- 24.** Jeżeli w wyniku klasyfikacji śródrocznej stwierdzono, że poziom osiągnięć edukacyjnych ucznia uniemożliwi lub utrudni mu kontynuowanie nauki w klasie programowo wyższej nauczyciel umożliwia uczniowi uzupełnienie braków podczas indywidualnych konsultacji.

- 25.** Na dwa tygodnie przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej, nauczyciel informuje każdego ucznia o przewidywanej ocenie klasyfikacyjnej. Nauczyciel omawia możliwości poprawy proponowanej oceny.
- 26.** Przewidywaną przez nauczyciela roczną ocenę klasyfikacyjną uczeń może podwyższyć w wyniku sprawdzianu wiadomości i umiejętności z zakresu materiału obejmującego cały rok szkolny.
- 1) sprawdzian ten odbywa się w terminie ustalonym przez nauczyciela, nie później niż tydzień przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej.
  - 2) sprawdzian ma formę pisemną;
  - 3) przewidywana ocena może być podwyższona o jeden stopień (ocena za II semestr może być podwyższona maksymalnie o jeden stopień w stosunku do oceny za I semestr);
  - 4) roczna ocena klasyfikacyjna z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych ustalona w tym trybie nie może być niższa niż przewidywana i jest oceną ostateczną, z wyjątkiem oceny niedostatecznej, która może być poprawiona w wyniku egzaminu poprawkowego oraz z wyjątkiem ocen wystawionych niezgodnie z przepisami prawa, od których uczeń może się odwołać. Ocena roczna (końcowa) stanowi ocenę i obejmuje zarówno za I jak i za II semestr.
- 27.** Oceny klasyfikacyjne ustalane są najpóźniej na dwa dni przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej.
- 28.** Oceny są uzasadniane w formie informacji ustnej przez nauczyciela.
- 1) Nauczyciel uzasadnia ocenę w ciągu tygodnia od wystosowania takiego wniosku przez ucznia lub rodziców (prawnych opiekunów);
  - 2) Komentarz nauczyciela powinien zawierać informacje o posiadanej przez ucznia wiedzy, opanowanych przez niego umiejętnościach, a także o brakach wiedzy i formach ich uzupełnienia.
- 29.** W przypadku gdy uczeń na pracy pisemnej korzysta z innych pomocy niż dozwolone przez nauczyciela oraz gdy zmienia samowolnie grupę lub jej nie wpisuje otrzymuje z pracy ocenę niedostateczną. Praca pisemna musi być oznaczona imieniem i nazwiskiem ucznia, jego numerem w dzienniku klasowym oraz nazwą klasy.
- 30.** Uczeń ma prawo do nieprzygotowania się do lekcji, z wyjątkiem zapowiedzianych wcześniej powtórzeń i sprawdzianów pisemnych (w zależności od tygodniowej ilości godzin tzn. 1 godzina – jednokrotne nieprzygotowanie się do lekcji, 2 godziny – dwukrotne nieprzygotowanie się do lekcji, 3 godziny – dwukrotne nieprzygotowanie się do lekcji, 4 godziny – trzykrotne nieprzygotowanie się do lekcji, 5 godzin – czterokrotne nieprzygotowanie się do lekcji).
- 31.** O nieprzygotowaniu do lekcji uczeń informuje nauczyciela na początku lekcji (po sprawdzeniu przez nauczyciela listy obecności).
- 32.** Proponuje się sprawdzanie stopnia spełnienia wymagań, uwzględniające m.in.:
- 1) w wypowiedzi ustnej: precyzję wypowiedzi, poprawność językową, poprawność merytoryczną, wyczerpanie zagadnienia, puentę wypowiedzi;
  - 2) w sprawdzianach pisemnych: poprawność rozwiązania zadania, logiczność wypowiedzi, poprawność zastosowanej metody do rozwiązania zadania, zgodność odpowiedzi z pytaniem;
  - 3) ocenianie pracy ucznia na zajęciach terenowych na podstawie m.in. sporządzonych notatek, wykonanych schematów, modeli, opracowań statystycznych, określenia relacji między elementami środowiska czy też zebranych informacji;
  - 4) w innych wypowiedziach pisemnych – zgodność z tematem, logiczny układ pracy, poprawność językową i merytoryczną, przygotowanie bibliografii, estetykę pracy;

- 5) podczas pracy w grupie – m.in. podział pracy zgodny z potrzebami uczniów, sposoby podejmowania decyzji, współdziałanie w grupie, postawę podczas pracy, formę prezentacji wyników pracy.

### **Ocena celująca**

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który:

- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania,
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach biologicznych lub olimpiadach pokrewnych, posiada wiedzę wykraczającą poza obowiązujący program nauczania.

### **Ocena bardzo dobra**

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania oraz potrafi:

- sprawnie poruszać się w tematyce przyrodniczej,
- samodzielnie rozwiązywać problemy,
- wykazać się znajomością pojęć i terminów oraz umiejętnością poprawnego ich zastosowania w sytuacjach typowych i nietypowych,
- posługiwać się poprawnie terminologią biologiczną,
- samodzielnie zdobywać wiedzę i umiejętności,
- przeprowadzać prawidłową analizę związków przyczynowo-skutkowych, zachodzących pomiędzy elementami środowiska przyrodniczego,
- w oparciu o źródła przeprowadzić analizę procesów i określić ich konsekwencje.

### **Ocena dobra**

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy programu nauczania, a także potrafi:

- samodzielnie wyjaśniać typowe zależności,
- posługiwać się terminologią biologiczną z nielicznymi potknięciami i błędami,
- przeprowadzić prostą analizę związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska przyrodniczego,
- samodzielnie dokonać analizy danych przedstawionych w różnej formie,
- w oparciu o dane liczbowe sporządzić diagramy, wykresy, itp.

### **Ocena dostateczna**

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową, co pozwala mu na:

- wykazanie się znajomością i rozumieniem podstawowych pojęć i terminów biologicznych,
- stosowanie poznanych pojęć i terminów w sytuacjach typowych,
- wskazywanie elementarnych związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska przyrodniczego,

### **Ocena dopuszczająca**

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową w takim zakresie, że potrafi:

- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela wykonać ćwiczenia i zadania o niewielkim stopniu trudności,
- wykazać się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć i terminów biologicznych,
- wskazać elementarne związki pomiędzy składnikami środowiska przyrodniczego.

### **Ocena niedostateczna**

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania oraz:

- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć i terminów biologicznych,
- nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszych ćwiczeń i zadań,
- nie wykazuje najmniejszych chęci współpracy w celu uzupełnienia braków oraz nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności